

обліку, які перспективно можуть бути основою робочого плану рахунків доходів та затрат. Для узагальнення інформації за обліковими періодами пропонується застосовувати відповідні операційні, функціональні та підсумкові бюджети. Операційні бюджети складаються за центрами затрат, доходів, маржинальних доходів, надходжень і витрачачь коштів, функціональні – за центрами доходів і затрат та центрами формування чистого руху коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, підсумкові – за центром прибутку та центром чистого руху коштів, що дозволить суттєво підвищити рівень інформаційного забезпечення антикризового управління.

Список використаних джерел:

1. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством : навч. посіб. / В. О. Василенко; 2 вид., випр. і доп. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 501 с.
2. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент : навч. посібник / О. М. Скібіцький. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.
3. Добровольский Е. Бюджетирование: шаг за шагом / Е. Добровольский, Б. Карабанов, П. Боровков, Е. Глухов, Е. Бреслав. – СПб. : Питер, 2009. – 448 с.
4. Корецький М.Х. Управлінський облік : навч. посібник / М. Х. Корецький, Н. В. Дацій, Л. В. Пельтек; 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 296 с.
5. Партін Г.О. Управлінський облік : підручник / Г. О. Партін, А. Г. Загородній. – К. : Знання, 2006. – 236 с.
6. Управлінський облік / Л. В. Нападовська, О. А. Бакурова, В. М. Горностаєва, О. І. Мазіна, О. А. Мошковська; за заг. ред. Л. В. Нападовської. – К. : КНТЕУ, 2006. – 346 с.
7. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник / С. Ф. Голов. – К.: Лібра, 2003. – 704 с.
8. Лень В. С. Управлінський облік : навч. посібник / В. С. Лень. – К. : Знання прес, 2003. – 287 с.

References:

1. Vasilenko, V.A. (2005). *Antykryzove upravlinnia pidprijemstvom* [Crisis management now], 2nd ed. Kyiv, 501 p. (in Ukr.).
2. Skibitsky, A.M. (2009). *Antykryzovyy menedzhment* [Crisis Management]. Centre textbooks, Kyiv, 568 p. (in Ukr.).
3. Dobrovolsky, E., Karabanov, B., Borovkov, P., Gluhov, E., Breslav, E. (2009). *Bjudzhetirovanie: shag za shagom* [Budgeting: step by shahom]. Piter, St. Petersburg, 448 p. (in Russ.).
4. Koretsky, M.H., Datsiy, N.V., Peltek, L.V. (2007). *Upravlins'kyj oblik* [Managerial Accounting], 2nd ed. Centre textbooks, K., 296 p. (in Ukr.).
5. Partin, A.A., Zagorodniy, A.G. (2006). *Upravlins'kyj oblik* [Management Accounting]. Knowledge, K., 236 p. (in Ukr.).
6. Napadovskaya, L.V., Bakurova, O.A., Gornostaeva, V.M., Mazin, A.I., Moshkovskaya, A.A. (2006). *Upravlins'kyj oblik* [Management Accounting]. KNTEU, K., 346 p. (in Ukr.).
7. Golov, S.F. (2003). *Upravlins'kyj oblik* [Management Accounting]. Libra, K., 704 p. (in Ukr.).
8. Len', V.S. (2003). *Upravlins'kyj oblik* [Managerial Accounting]. "Knowledge of the press", K., 287 p. (in Ukr.).

УДК 657.92:343.148(045)

О.О. Разборська, к.е.н., В.В. Ємець,
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Вінниця

РОЛЬ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У ВИРІШЕННІ КРИМІНАЛЬНИХ ТА ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ

Анотація

Розкрито необхідність проведення судово-бухгалтерської експертизи при вирішенні кримінальних та цивільних справ з метою одержання об'єктивних доказів та перевірки

правильності висновків контролюючих органів. Вказано особливості проведення судово-бухгалтерської експертизи при вирішенні кримінальних та цивільних справ. Досліджено ефективність застосування законодавчої бази щодо регулювання даного питання, оцінено недосконалість законодавства України щодо значення судово-бухгалтерської експертизи у судовому процесі. Розглянуто процес судово-бухгалтерської експертизи при вирішенні кримінальних та цивільних справ та особливості її проведення. Визначено основні проблеми розгляду справ без участі судового експерта при його обов'язковій присутності та визначено шляхи їх усунення. Проведено аналіз практики експертних досліджень при розслідуванні кримінальних справ із розкрадання коштів, товарно-матеріальних цінностей, основних виробничих засобів.

Ключові слова: судово-бухгалтерська експертиза, судовий експерт-бухгалтер, кримінальні справи, цивільні справи, кримінально-процесуальне законодавство, судові слідства.

Е.А. Разборская, к.э.н., В.В. Емец,

Винницкий торгово-экономический институт КНТЭУ, г. Винница

РОЛЬ СУДЕБНО-БУХГАЛТЕРСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ В РЕШЕНИИ УГОЛОВНЫХ И ГРАЖДАНСКИХ ДЕЛ

Аннотация

Раскрыта необходимость проведения судебно-бухгалтерской экспертизы при разрешении уголовных и гражданских дел с целью получения объективных доказательств и проверки правильности выводов контролирующих органов. Указано особенности проведения судебно-бухгалтерской экспертизы при разрешении уголовных и гражданских дел. Исследована эффективность применения законодательной базы для регулирования данного вопроса, оценено несовершенства законодательства Украины относительно значения судебно-бухгалтерской экспертизы в судебном процессе. Рассмотрен процесс судебно-бухгалтерской экспертизы при разрешении уголовных и гражданских дел и особенности ее проведения. Определены основные проблемы рассмотрения дел без участия судебного эксперта при его обязательном присутствии и определены пути их устранения. Проведен анализ практики экспертных исследований при расследовании уголовных дел по разворовыванию средств, товарно-материальных ценностей, основных средств.

Ключевые слова: судебно-бухгалтерская экспертиза, судебный эксперт-бухгалтер, уголовные дела, гражданские дела, уголовно-процессуальное законодательство, судебные следствия.

Elena O. Razborskaya, Candidate of Economic Sciences,

Valentyna V. Yemets,

Vinnitsia Trade and Economic Institute of KNTEU, Vinnitsia

ROLE OF FORENSIC AND ACCOUNTING EXPERTISE IN SOLVING CRIMINAL AND CIVIL CASES

Annotation

The need for forensic and accounting expertise in dealing with criminal and civil cases in order to obtain objective evidence and verify the findings of regulatory bodies is revealed. The peculiarities of forensic and accounting expertise in dealing with criminal and civil cases are indicated. Efficiency of application of the legal framework for the regulation of the imperfect issues in the legislation of Ukraine on the importance of forensic and accounting in the trial is investigated. The process of forensic and accounting expertise in dealing with criminal and civil cases and peculiarities of its implementation are researched. The main problem cases without a court expert in its mandatory presence and ways to solve them are defined. Analysis of practice expert examination in the investigation of criminal cases of misappropriation of funds, inventory, fixed production assets is conducted.

Keywords: forensic accounting, forensic expert accountant, criminal cases, civil cases, criminal procedural law, judicial investigation.

Постановка проблеми. У нинішніх умовах розвитку фінансових, кредитних, податкових та інших правовідносинах виникає необхідність не тільки їх поглибленого, й науково обґрунтованого дослідження. Правоохоронні органи потребують повного аналізу діяльності фінансово-господарських організацій, в яких скоєно правопорушення.

Судово-бухгалтерська експертиза може бути проведена за ініціативою однієї із сторін або за призначенням суду, або за ухвалою слідчих органів. Судово-бухгалтерська експертиза, яка здійснюється за рішенням судових органів або слідчих органів, призначається з метою перевірки документальної ревізії, якщо ці висновки сумнівні. Ця експертиза здійснюється у процесуально-правовій формі, забезпечує отримання доказів і використання експертних знань у сфері бухгалтерського обліку при вивченні достовірності господарських операцій. Експертиза, яка проводиться за ініціативою однієї із сторін судового процесу, призначається для перевірки документів, що підлягають експертизі, та добровільно надаються ініціаторами експертизи, призначається за ухвалою відповідного суду.

Важливість даного питання полягає в тому, що не завжди приділяється належна увага судово-бухгалтерській експертизі. До неї звертаються у випадках крадіжок, посадових та господарських правопорушень.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дане питання досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені: Л. В. Гуцаленко, І. А. Панченко, В. М. Брижко, Я. В. Меха, В. В. Сопка, В. Ф. Светлоока, Л. А. Ісаєнко, А. Ф. Волобуєва. Проте для успішної боротьби з економічними злочинами необхідно використовувати ефективні процедури боротьби з ними.

Формулювання цілей статті й аргументування актуальності поставленого завдання. Необхідно розглянути доцільність та ефективність використання судово-бухгалтерської експертизи в процесі проведення кримінальних та процесуальних справ. На сьогодні виникає необхідність поглибленого вивчення питання щодо проведення судово-бухгалтерської експертизи при вирішенні кримінальних та цивільних справ для отримання об'єктивних висновків.

Метою статті є розгляд процесу судово-бухгалтерської експертизи та її значення і ролі у вирішенні кримінальних та цивільних справ.

Виклад основного матеріалу. Робота правоохоронних органів направлена на збір доказів за конкретними справами для отримання істини щодо здійсненого правопорушення. Серед джерел доказів важливе місце посідають висновки експертів. У судовій та слідчій практиці широко застосовуються різні експертизи, однак для успішного вирішення

економічних злочинів залучають саме експертів-бухгалтерів. Саме в таких випадках необхідність залучення судового експерта є важливою складовою судового процесу.

Проведення судово-бухгалтерської експертизи на досудовому чи судовому слідстві передбачає дослідження матеріалів справи судовим експертом-бухгалтером і наданні ним відповідного експертного висновку правоохоронним органам.

У літературі існує інше трактування судово-бухгалтерської експертизи, зокрема Н. Болдова та А. Голубєва вважають, що судово-бухгалтерська експертиза – це процесуально-правова форма застосування експертно-правових знань з ціллю отримання джерел доказів за кримінальними (арбітражними) справами [1, с. 76].

Варто зазначити, що значення судово-бухгалтерської експертизи у вирішенні податкових та фінансових правопорушень є досить важливим, оскільки аудиторська перевірка не дає бажаних результатів уникнення цих злочинів. На сьогодні можливості і здатність скоєння економічних правопорушень щораз збільшується, а тому виникає питання удосконалення методів боротьби з ними. Серед них найважливіше місце посідає зміна законодавчої бази. Основними законодавчими актами, які регулюють питання участі судового експерта у вирішенні кримінальних та цивільних правопорушень, є Закон України «Про судову експертизу» [4] та Постанова ВРУ «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах» [3].

Призначення судово-бухгалтерської експертизи повинно бути гарантією повноти, всебічності й об'єктивності дослідження фактичного стану та обставин у справі, яка розглядається в господарському суді. Аналіз практики експертних досліджень показує, що потреба в судово-бухгалтерській експертизі при розслідуванні кримінальних справ із розкрадання коштів, товарно-матеріальних цінностей, основних виробничих засобів з кожним роком зростає.

Основними видами злочинів є матеріальні сліди злочинних операцій з бухгалтерськими й іншими документами, які відображають діяльність підприємств, установ і організацій (виготовлення, створення нових фальшивих документів, внесення будь-яких виправлень в існуючі тощо).

Коло суб'єктів злочину є надзвичайно обмеженим, оскільки, як правило, воно складається з найбільш довірених осіб власників підприємств, установ, організацій – керівник та головний бухгалтер, які характеризуються високим соціальним статусом, міцною установкою на досягнення поставленої мети, чітким розподілом ролей у злочинній групі, розгалуженим соціальним зв'язком з державними і комерційними структурами. Спектр дії – практично всі види фінансово-господарської діяльності. Найбільш привабливими з них є ті, де можливе швидке одержання великих прибутків.

Своєчасне виявлення порушень, визначення винних осіб суттєвою мірою залежить від кваліфікаційного рівня та досвіду експерта-бухгалтера, який проводить експертизу. Виявлення свідомо відпрацьованих систем фінансових правопорушень в умовах, коли фальсифікація бухгалтерського обліку стала основою економічного злочину, без використання спеціальних наукових і практичних знань експерта-бухгалтера практично неможливо.

Згідно з вище зазначеним актом Постановою ВРУ «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах» [3], на практиці виявляється, що призначення судових експертиз і використання їх висновків у кримінальному та цивільному судочинстві є одним із засобів доказовості, що сприяє всебічному, повному й об'єктивному дослідженню обставин справ, підтвердження законних і обґрунтованих судових рішень.

Суди зобов'язані дотримуватися вимог щодо призначення судової експертизи та використання її висновків [2, с. 151–154].

На сьогодні існує проблема розгляду справ без участі судового експерта, хоча згідно з законодавством, його участь є обов'язковою. Іноді, всупереч законодавству, суди розглядають висновки експертів як джерела доказів, що мають перевагу над іншими доказами, без належної їх перевірки й оцінки або переоцінюють доказове значення ймовірних висновків. Проте не завжди в ухвалах чи постановвах суду чітко формулюються питання, що виносяться на вирішення експертів, а також мотивується необхідність призначення додаткової або повторної експертизи.

Проведення експертизи у суді повинно здійснюватися з додержанням певних правил, передбачених статтями 310, 311 КПК, статтями 57-61, 190 ЦПК. Відповідно суд повинен:

- з'ясувати обставини, що мають значення для надання експертного висновку;
- запропонувати учасникам судового розгляду письмово подати питання, які вони бажають порушити перед експертами;
- оголосити ці питання, а також питання, запропоновані судом;
- заслухати думки учасників судового розгляду з приводу поданих питань;
- обміркувати у нарадчій кімнаті всі питання, виключаючи ті з них, що виходять за межі компетенції експерта або не стосуються предмета доказування;
- сформулювати питання, які він порушує перед експертом з власної ініціативи;
- остаточно визначити коло питань, що виносяться на вирішення експертизи, і винести ухвалу (постанову) про її призначення;
- оголосити під час судового засідання ухвалу (постанову) про призначення експертизи і вручити її експертові;

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ

- приєднати експертний висновок до справи, після проведення експертом дослідження;

- допитати експерта з метою роз'яснення й доповнення ним висновку.

З метою усунення недоліків, що виникають у судовій практиці при призначенні та проведенні експертиз, необхідно:

- звернути увагу судів на необхідність суворого додержання вимог закону при призначенні судових експертиз та використанні їх висновків;

- вказати судам на неприпустимість призначення експертизи у випадках, коли з'ясування певних обставин не потребує спеціальних знань, а також порушення перед експертом правових питань, вирішення яких віднесено законом до компетенції суду (зокрема щодо вини, неосудності чи недієздатності особи тощо);

- при дослідженні висновку експерта суди повинні виходити з того, що згідно зі ст. 67 КПК чи ст. 62 ЦПК висновок експерта не має наперед встановленої сили та переваги над іншими джерелами доказів, підлягає перевірці й оцінці за внутрішнім переконанням суду, яке має ґрунтуватися на всебічному, повному й об'єктивному розгляді всіх обставин справи у сукупності;

- судам слід мати на увазі, що при розгляді справ вони не мають права приймати рішення без проведення експертизи, якщо за законом призначення останньої є обов'язковим. Непроведення такої експертизи є підставою для повернення справи на додаткове розслідування;

- призначення експертизи в цивільних справах допускається як під час судового розгляду, так і в процесі підготовки до нього;

- у разі, коли необхідність експертного висновку обумовлена обставинами, викладеними у позовній заяві, чи поданими доказами, суддя має призначати експертизу, як правило, при підготовці справи до судового розгляду, враховуючи при цьому думку осіб, які беруть участь у справі;

- у кримінальному судочинстві обов'язковою умовою призначення експертизи є порушення кримінальної справи.

У кримінальних справах, які порушуються не інакше як за скаргою потерпілого, рішення про призначення експертизи може бути прийнято суддею при порушенні кримінальної справи або під час її судового розгляду шляхом винесення відповідної постанови.

Звернути увагу судів на те, що кримінально-процесуальне законодавство не передбачає проведення експертизи на стадії слухання обвинуваченого у суді.

Коли на цій стадії з'ясується, що за обставинами справи проведення експертизи є необхідним, суд має викликати на судове засідання експерта для проведення додаткової або повторної експертизи чи для роз'яснення

окремих положень висновку, а якщо на попередньому слідстві експертиза не проводилась, – особу, яка має відповідні спеціальні знання, для призначення її експертом.

У випадках, коли для забезпечення експертного дослідження потрібно зібрати додаткові матеріали (провести ревізію, відшукати документи чи речові докази тощо), але це неможливо зробити в судовому засіданні, справа підлягає поверненню на додаткове розслідування.

Судам слід мати на увазі, що порушення передбачених ст. 197 КПК прав обвинуваченого при призначенні і проведенні експертизи під час дізнання чи попереднього слідства може бути підставою для направлення справи на додаткове розслідування лише тоді, коли поновити ці права в судовому засіданні неможливо [10].

Також варто зазначити, що експерт сам призначає вид експертизи. Оскільки головним завданням судово-бухгалтерського експерта є надати достовірні докази у справі, що порушується з метою отримання правильності ухвалення рішення, судова експертиза може виступати як захист інтересів громадян, юридичних та фізичних осіб [3].

Як механізм захисту громадян та юридичних осіб, судово-бухгалтерська експертиза виконує такі функції:

- документальної обґрунтованості недостачі або надлишків товарно-матеріальних цінностей і коштів, періоду і місця їх утворення, а також розміру завданої матеріальної шкоди;
- правильності нарахування витрат відповідно до змін, що відбуваються у виробничо-господарській діяльності підприємств, у системі оподаткування, у звіті про фінансові результати, різноманітної податкової звітності тощо.
- правильності документального оформлення операцій з приймання, зберігання, реалізації товарно-матеріальних цінностей і руху грошових коштів;
- відповідності відображення в бухгалтерському обліку фінансово-господарських операцій вимогам чинних нормативних актів з бухгалтерського обліку і звітності;
- встановлення кола осіб, на яких покладено обов'язок забезпечити дотримання вимоги нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку і контролю;
- документальної обґрунтованості списання сировини, матеріалів, готової продукції і товарів та інші [4].

Що стосується податкових слідчих, то вони не завжди звертаються з ініціативою залучення судово-бухгалтерської експертизи, а замість цього під час розслідування кримінальних справ задовольняються актами перевірки і рішеннями про застосування і стягнення фінансових санкцій, тобто

використовують виключно результати контрольно-ревізійної діяльності. Отже, це вказує на те, що правоохоронними органами недооцінюється роль діяльності судового експерта-бухгалтера.

Висновки експертів-бухгалтерів є дуже ефективними засобами доведення, що штрафи, застосовані податковими органами, або значно завищені, або зовсім не мають під собою законних підстав.

Висновки з даного питання. Таким чином, проведення судово-бухгалтерської експертизи у вирішенні кримінальних та цивільних справ має низку позитивних факторів, оскільки вона розглядає питання щодо правильності дій правоохоронних органів чи органів державних регулюючих служб та надає достовірні докази суду у вигляді об'єктивного висновку. Для розв'язання проблем судово-бухгалтерської експертизи у проведенні кримінальних та цивільних справ, перш за все, необхідно вжити наступні заходи:

- покращити діючу нормативно-правову базу, яка регулює експертну діяльність в Україні шляхом розширення правових функцій експерта-бухгалтера;

- підвищити кваліфікаційний рівень експертів у напрямі їх підготовки та атестації;

- сформувати принципово нові підходи до організації, планування та методики проведення бухгалтерської експертизи з урахуванням вимог сьогодення;

- забезпечити фінансування з державного та місцевих бюджетів виконання судово-бухгалтерської експертизи, зважаючи, на кількість економічних злочинів, які виникають в сфері господарської діяльності в межах макро- та макрорівнів.

Застосування даних заходів дасть можливість покращити рівень значущості та ефективності використання судової експертизи у вирішенні кримінальних та цивільних справ.

Список використаних джерел:

1. Боїла Л. Перспективи розвитку судово-бухгалтерської експертизи / Л. Боїла // Наукові записки. – 2011. – №14. – С. 75–79.

2. Білуха М. Т. Судово-бухгалтерська експертиза / М. Т. Білуха. – К. : Видавнича компанія «Воля», 2004. – С. 656.

3. Перезова І. Судово-бухгалтерська експертиза як спосіб доказу обставин під час вирішення справ із господарських спорів / І. Перезова // Наукові записки. – №14. – 2012. – С. 151–154.

4. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах : Постанова ВРУ від 30.05.1998р. № 8 (за станом на 25 травня 1998 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97>.

5. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. (за станом на 19 листопада 2012 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

6. Романів Є. М. Підприємництво і судово-бухгалтерська експертиза / Є. М. Романів // Вісник Львівської державної фінансової академії. – 2012. – №22. – С. 135–136.

7. Панченко І. А. Організація судово-бухгалтерської експертизи: теоретико-практичні аспекти : дис. на здоб. наук. ступ. канд. екон. наук: 08.00.09 / Панченко Інна Анатоліївна. – Житомир, 2007. – 182 с.

8. Гуцаленко Л. В. Судово-бухгалтерська експертиза / Л. В. Гуцаленко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – С. 245–248.

9. Цивільний кодекс України : за станом на 28 березня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

10. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 02 березня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

References:

1. Boyila, L. (2011). Perspectives of forensic accounting. *Naukovi zapiski [Scientific notes]*, vol. 14, pp. 75–79 (in Ukr.).

2. Biluha, M.T. *Sudovo-buhgalterska ekspertiza [Forensic accounting expertise]*. Publishing company "Will", Kyiv, 656 p. (in Ukr.).

3. Perezova, I. (2012). Forensic accounting as a way to prove the circumstances in dealing with cases of economic disputes. *Naukovi zapiski [Scientific notes]*, vol. 14, pp. 151–154 (in Ukr.).

4. Verkhovna Rada. *On legal expertise in criminal and civil matters*. Resolution of 30.05.1998, no. 8. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97> (Accessed 02.05.2014) (in Ukr.).

5. On Judicial Examination, Law of Ukraine of 25.02.1994 № 4038-XII. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (Accessed 19.11.2014) (in Ukr.).

6. Romanov, E.M. (2012). Business and forensic accounting. *Visnik Lvivskoi derdgavnoi finansovoї akademii [Bulletin LSAF]*, vol. 22, pp. 135–136 (in Ukr.).

7. Panchenko, I.A. (2007). *Organization of Forensic Accounting: theoretical and practical aspects*. Ph.D. in Economics, Analysis and Audit. Zhitomir, 182 p. (in Ukr.).

8. Hutsalenko, L.V. (2012). *Sudovo-buhgalterska ekspertiza [Forensic accounting expertise]*. Center for textbooks, Kyiv, 245 p. (in Ukr.).

9. *Civil Code of Ukraine* (2014). Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (Accessed 28 March 2014) (in Ukr.).

10. *The Criminal Procedural Code of Ukraine* (2014). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (Accessed 02 March 2014) (in Ukr.).

УДК 330.101.52

А.Л. Романчук, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

АНАЛІЗ ДОХОДНОСТІ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація

Досліджується сучасна методологія аналізу фінансових інвестицій. Зазначається, що в аналізі ефективності інвестування у фінансові інструменти пріоритетне місце посідає доходність – здатність забезпечувати отримання доходу. Автором всесторонньо розкрито зміст, аналітичну інформативність та різновидності доходності. Обґрунтовано необхідність подальшої систематизації методичних прийомів у процесі аналізу доходності та ефективності фінансових інвестицій при формуванні інвестиційного портфеля. Особлива увага відведена детальному висвітленню загальновідомих та альтернативних методів аналізу. Розгляд кожної методики обчислення та оцінки доходності містить характерні ознаки, недоліки, переваги та подальші рекомендації для практичного їх використання. Для більш повного вивчення методичної сторони в аналізі фінансових інвестицій розкрито особливості оцінки доходності окремих фінансових інструментів – акцій та облігацій. Доводиться потреба застосування методів фінансової статистики, які дозволяють враховувати фактор зростання вартості грошей в часі.

Ключові слова: фінансові інвестиції, фінансові інструменти, доходність, ефективність, грошові потоки, дисконтування, інвестиційний портфель.